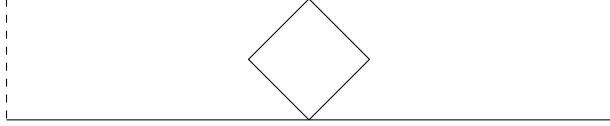

Magnetna indukcija v kvadratnem okvirju - 2. del. Imamo dolga vodnika na medsebojni razdalji d , ki sta nekje daleštran povezana - tvorita torej zunanjo zanko. Znotraj te zanke je še ena kvadratna zanka.

$$\phi_1 = L_{11}I_1$$

$$\phi_2 = L_{21}I_1$$

Zadnjič smo izračunali medsebojno induktivnost kot

$$L_{12} = L_{21} = \frac{2 \ln 2}{\pi} \mu_0 d$$

Zdaj imejmo spremenljajoč se tok:

$$I_1 = I_{1,z} \sin \omega t$$

Vemo, da za vsak tokovni krog velja:

$$\dot{U} = R\dot{I} + L\ddot{I} + \frac{I}{C}$$

Ker računamo, da so žice idealno prevodne, kondenzatorjev pa ni, velja:

$$U_2 = -\dot{\phi}_2 = -L_{21}\dot{I}_1 = L_{22}\dot{I}_2$$

Ker je I_1 sinusna funkcija, pričakujemo, da je tudi I_2 sinusna funkcija. Sledi:

$$\omega L_{21}I_{10} \cos \omega t = -\omega L_{22}I_{20} \cos \omega t$$

$$\frac{I_{20}}{I_{10}} = \frac{L_{21}}{L_{22}}$$

Izračun L_{22} :

$$\begin{aligned} B_2 &= \frac{\mu_0 I_2}{2\pi y} + \frac{\mu_0 I_2}{2\pi(d-y)} \\ \phi_2 &= \int B \, dS = \frac{\mu_0 I_2 l}{2\pi} \int_a^{d-a} \left(\frac{1}{y} + \frac{1}{d-y} \right) dy \\ \phi_2 &= \frac{\mu_0 I_2 l}{2\pi} \left(\ln \frac{d-a}{a} - \ln \frac{a}{d-a} \right) = \frac{\mu_0 l}{\pi} \ln \frac{d-a}{a} I_2 = L_{22}I_2 \end{aligned}$$

Pri predpostavki, da je $d \gg a$, ocenimo:

$$L_{22} \approx \frac{\mu_0 l}{\pi} \ln \frac{d}{a}$$

$$\frac{I_{20}}{I_{10}} = -\frac{2 \ln 2}{\frac{l}{d} \ln \frac{d}{a}}$$

Krožni pojav v prevodnem traku. Skozi prevoden trak poženemo izmeničen sinusen tok. Pričakujemo, da se bo tok po traku spremenjal po širini traka (saj se nabojo običajno nabere na robovih telesa). Poznamo ω , debelino traku a in površinsko gostoto naboja σ . Zzanimajo nas:

- $E_z(x), j(x)$
- $Z(\omega)$ (impedanca), Z/R

Označimo $U = U_0 e^{i\omega t}$. Za reševanje bomo uporabljali Maxwellovi enačbi:

$$\nabla \times \vec{E} = -\frac{\partial \vec{B}}{\partial t}$$

$$\nabla \times \vec{B} = \mu_0 \vec{j} + \mu_0 \varepsilon_0 \frac{\partial \vec{E}}{\partial t}$$

Uporabili bomo kvazistatično aproksimacijo, ki pravi:

$$\mu_0 \varepsilon_0 \frac{\partial \vec{E}}{\partial t} \approx 0$$

Sledi:

$$\nabla \times (\nabla \times \vec{E}) = -\frac{\partial}{\partial t} \nabla \times \vec{B} = -\frac{\partial}{\partial t} \mu_0 \sigma \vec{E}$$

Hkrati je to enako

$$\nabla \cdot (\nabla \cdot \vec{E}) - \nabla^2 \vec{E}$$

Pri čemer je $\nabla \cdot (\nabla \cdot \vec{E}) = 0$

$$\nabla^2 \vec{E} - \mu_0 \sigma \frac{\partial \vec{E}}{\partial t} = 0$$

Ker je zaradi sinusne napetosti $\vec{E} \propto \exp(i\omega t)$, lahko zapišemo:

$$\nabla^2 \vec{E} - i\omega \mu_0 \sigma \vec{E} = 0$$

Označimo $\kappa^2 = i\omega \mu_0 \sigma$ - tedaj je $\kappa = \frac{1}{\sqrt{2}}(1+i)\sqrt{\omega \mu_0 \sigma}$.

$$\nabla^2 \vec{E} - \kappa^2 \vec{E} = 0$$

Obračnavamo samo z komponento, za katero vemo, da je konstantna v smeri z in neodvisna od y . Sledi:

$$\frac{\partial^2}{\partial x^2} E_z - \kappa^2 E_z = 0$$

Z robnim pogojem $E_z(x = \pm a/2) = E_0$ Tovrstno enačbo rešijo kotne ali hiperbolične funkcije. Vzemimo torej nastavek

$$E_z = A \cosh(\kappa x)$$

Funkcije sinh ne uporabimo, saj je robni pogoj simetričen. Ko vstavimo v robni pogoj, dobimo:

$$E_0 = A \cosh \frac{\kappa a}{2}$$

$$E_z(x) = \frac{E_0}{\cosh \frac{\kappa a}{2}} \cosh(\kappa x)$$

Ker je κ kompleksen, je to v resnici nekakšen produkt funkcij cos in cosh. Še vedno pa ta enačba velja (le v hiperbolični kosinus moramo vstavljeni kompleksna števila).

$$j_0 = \sigma E_{z,0}$$

Izračun impedance:

$$U_0 = E_0 l, \quad I_0 = \int j_0 dS$$

$$I_0 = \sigma \frac{E_0}{\cosh \frac{\kappa a}{2}} \int_{-a/2}^{a/2} \cosh \kappa x b dx,$$

kjer smo z b označili višino traku (y smer).

$$I_0 = \frac{2\sigma E_0 b}{\kappa} \tanh \frac{\kappa a}{2}$$

$$Z = \frac{U_0}{I_0} \frac{l\kappa a}{a^2 \sigma b \tanh \frac{\kappa a}{2}}$$

Vemo, da je

$$\begin{aligned}\frac{l}{\sigma ab} &= \frac{\zeta l}{S} = R \\ Z &= R \frac{(\kappa a)/2}{\tanh(\kappa a/2)}\end{aligned}$$

Kotno hitrost ω smo uporabili v spremenljivki κ : $\kappa \propto \sqrt{\omega}$.

Poglejmo si robna pogoja majhnih in velikih ω :

$$\omega \ll 1 : \tanh \frac{\kappa a}{2} \approx \frac{\kappa a}{2} \Rightarrow z \approx R$$

$$\omega \gg 1 : \tanh \frac{\kappa a}{2} \approx 1 \Rightarrow Z = R \frac{\kappa a}{2}$$